

Sygn. akt VIII U 796/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 kwietnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Jolanta Łanowy - Klimek
Protokolant	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 13 kwietnia 2021 r. w Gliwicach

sprawy T. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania T. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 15 maja 2020 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje odwołującemu T. K. prawo do przeliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury przy zastosowaniu art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) sędzia Jolanta Łanowy - Klimek

Sygn. akt VIII U 796/20

UZASADNIENIE

Decyzją z 15 maja 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu T. K. ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na podstawie 20 lat kalendarzowych, w których ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu, był niższy niż 250%.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przeliczenia emerytury w oparciu o art. 110a ustawy emerytalno-rentowej. Ubezpieczony wskazywał, że w latach 1970-1979 osiągał wyższe wynagrodzenie niż przyjęte do wyliczeń w zaskarżonej decyzji przez organ rentowy. Nadto wnosił o zasądzenie od organu rentowego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony T. K. urodził się (...)

Decyzją z 1 lipca 1996 r. przyznano ubezpieczonemu emeryturę górniczą od 13 kwietnia 1996 r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął wynagrodzenie z 7 lat, tj. od stycznia 1983 r. do grudnia 1989 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 314,50%, i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%.

Ubezpieczony po nabyciu prawa do emerytury kontynuował zatrudnienie w KWK (...) do 2 września 1996 r.

W dniu 11 marca 2020 r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a ustawy emerytalno-rentowej.

Zaskarżoną decyzją z 15 maja 2020 r. ZUS Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy emerytalno-rentowej, ponieważ nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na podstawie 20 lat kalendarzowych, w których ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu, był niższy niż 250%.

Obliczony przez organ rentowy z 20 najkorzystniejszych lat z całego okresu zatrudnienia wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyniósł 234,47%. Za lata pracy 1970-1979 organ rentowy przyjął wynagrodzenia minimalne ze względu na brak wykazów zarobków.

W okresie od 1 czerwca 1970 r. do 2 września 1996 r. ubezpieczony był zatrudniony w KWK (...) w G. na stanowiskach:

- młodszego górnika pod ziemią – od 1 czerwca 1970 r. do 31 marca 1972 r.,
- górnika pod ziemią – od 1 kwietnia 1972 r. do 7 lutego 1976 r.,
- górnika kombajnisty pod ziemią – od 8 lutego 1976 r. do 31 lipca 1983 r.,
- górnika przodowego pod ziemią – 1 sierpnia 1983 r. do 31 grudnia 1983 r.,
- górnika strzałowego pod ziemią – od 1 stycznia 1984 r. do 2 września 1996 r.

Ubezpieczony zawarł związek małżeński (...)

Na podstawie opinii biegłego sądowego z zakresu rent i emerytur Z. T. z 7 grudnia 2020 r. (k.23-52) Sąd ustalił, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia ubezpieczonego przekracza 250%.

Biegły Z. T. w opinii z 7 grudnia 2020 r. odtworzył miesięczne i roczne kwoty wynagrodzeń ubezpieczonego za lata 1970 – 1979 na podstawie danych z akt osobowych ubezpieczonego, akt organu rentowego i akt sądowych oraz przepisów branżowych w górnictwie, Biegły przedstawił osiągnane przez odwołującego wynagrodzenia w dwóch wariantach: w wariantcie I – z uwzględnieniem płacy zasadniczej, Karty Górnika i deputatu węglowego oraz w wariantcie II – z uwzględnieniem płacy zasadniczej, Karty Górnika i deputatu węglowego jak również dodatków za pracę w systemie 3-zmianowym oraz przynajmniej 2 niedziele w miesiącu. Uwzględniając odtworzone wynagrodzenia biegły wyliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury zgodnie z art. 110a, który w wariantcie I w najkorzystniejszej wersji, tj. z 20 najlepszych lat z całego okresu zatrudnienia (1974-1976, 1980-1996), wyniósł 253,53%, zaś w wariantcie II w najkorzystniejszej wersji, tj. z 20 najlepszych lat z całego okresu zatrudnienia (1974-1976, 1980-1996), wyniósł 258,04%.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego, akta osobowe ubezpieczonego z KWK (...), opinię biegłego z zakresu rent i emerytur Z. T. z 7 grudnia 2020 r. (k.23-52).

Sąd ocenił zebrany materiał dowodowy jako kompletny i spójny, a poprzez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Ubezpieczony nie kwestionował opinii biegłego.

ZUS Oddział w Z. w piśmie z 9 lutego 2021 r. (k.65) wniósł zastrzeżenia do opinii biegłego Z. T., podnosząc że kwestionuje przyjęcie składników wynagrodzenia, co do których nie ma pewności czy i w jakiej wysokości przysługiwały. W szczególności wskazywał, że przy odtwarzaniu wynagrodzenia ubezpieczonego w spornym okresie biegły nie dysponował ewidencją czasu pracy, a zatem przy odtwarzaniu wynagrodzeń ubezpieczonego nie można zaliczyć dodatków za pracę w systemie zmianowym oraz w niedziele, a zatem obliczenia biegłego poczynione w wariantcie II są dla organu rentowego nie do przyjęcia. Odnosząc się do obliczeń biegłego dokonanych w wariantcie I (przy uwzględnieniu wynagrodzenia zasadniczego, Karty Górnika i deputatu węglowego), organ rentowy wskazał, że najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 lat kalendarzowych, tj. 1974-1976, 1980-1996, wynosi 253,53%. Organ rentowy dodał, że w przypadku przyjęcia do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru ustalonych przez biegłego w wariantcie I wynagrodzeń z lat 1971, 1976, 1979-1996 wskaźnik ten wyniósłby 250,32%, a zatem również byłby wyższy niż 250%.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że ubezpieczony od 13 kwietnia 1996 r. jest uprawniony do emerytury górniczej, obliczonej w oparciu o wynagrodzenie z 7 lat, tj. od stycznia 1983 r. do grudnia 1989 r., gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 314,50% i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%.

Przedmiotem sporu jest wysokość emerytury ubezpieczonego. Ubezpieczony złożył w dniu 11 marca 2020 r. wniosek o ponowne przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a ustawy o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i zaskarżoną decyzją z 15 maja 2020 r. ZUS odmówił mu przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na tej podstawie, gdyż nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na podstawie 20 lat kalendarzowych, w których ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu, był niższy niż 250%.

Sąd wskazuje, iż ustawą z dnia 5 marca 2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 552) wprowadzono z dniem 1 maja 2015 r. zmiany w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodając m.in. art. 110a.

Zgodnie z treścią art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%. Zgodnie z ust. 2 ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz.

Należy podkreślić, że art. 110a znajduje zastosowanie do przeliczenia emerytur przyznanych na starych zasadach, tj. obliczonych w myśl art. 53 ustawy emerytalno-rentowej, gdzie bezpośredni wpływ na wysokość świadczenia ma kwota bazowa oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

Bezspornie ubezpieczony pobiera emeryturę obliczoną na starych zasadach. Nadto po uzyskaniu prawa do emerytury kontynuował zatrudnienie i wskazał podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne przypadającą w części po

przyznaniu świadczenia, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%. Ostatecznie bowiem, obliczony przez biegłego sądowego Z. T. w toku postępowania sądowego – w tym na podstawie dokumentacji osobowej ubezpieczonego i przepisów branżowych w górnictwie – wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu zatrudnienia i przypadających w części po przyznaniu emerytury, tj. lat 1974-1976, 1980-1996, przekroczył 250%.

Sąd podzielił wnioski biegłego Z. T. przedstawione w opinii z 7 grudnia 2020 r., albowiem sporządzona przez niego opinia jest precyzyjna, szczegółowo umotywowana, zaś biegły do odtworzenia wynagrodzenia ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w KWK (...) z lat 1970-1979 przyjął składniki wynagrodzenia wynikające z akt osobowych, akt emerytalnych ubezpieczonego oraz przepisów branżowych w górnictwie. Biegły odtworzył wynagrodzenia ubezpieczonego w dwóch wariantach: w wariantcie I – z uwzględnieniem płacy zasadniczej, Karty Górnika i deputatu węglowego oraz w wariantcie II – z uwzględnieniem płacy zasadniczej, Karty Górnika i deputatu węglowego jak również dodatków za pracę w systemie 3-zmianowym oraz przynajmniej dwie niedziele w miesiącu. Należy podkreślić, że wyliczony przez biegłego wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury zgodnie z art. 110a w najkorzystniejszej wersji, tj. z 20 najlepszych lat z całego okresu zatrudnienia (1974-1976, 1980-1996), biorąc pod uwagę odtworzone wynagrodzenia zarówno w I jak i II wariantcie, przekroczył znacznie 250%. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury obliczony w wariantcie I wyniósł 253,53%, zaś w wariantcie II 258,04%.

Sąd miał przy tym na uwadze stanowisko organu rentowego, który w piśmie z 9 lutego 2021 r. wniósł zastrzeżenia do opinii biegłego Z. T., kwestionując przyjęcie w odtwarzanych wynagrodzeniach w wariantcie II dodatków zmianowych i za pracę w niedziele, jednak organ wskazał również, że przy odtwarzaniu wynagrodzeń można zliczyć wynagrodzenie zasadnicze, Kartę Górnika i deputat węglowy, a ustalony z uwzględnieniem tych składników wynagrodzenia wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonego, obliczony z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych i tak przekracza 250%.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd uznał, że art. 110a ustawy znajdzie zastosowanie do ubezpieczonego, który spełnił wymagane w nim przesłanki.

W konsekwencji Sąd – na mocy 477¹⁴ § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r., poz. 265).

(-) sędzia Jolanta Łanowy-Klimek